

Prestigioasa editură „ASTRA Museum” din Sibiu, inițiatorul colecției *RESTITUIRI* (în cadrul căreia a publicat cea dintâi lucrare în 2011), „recidivează” printr-o nouă apariție: volumul *Morile de vânt din Dobrogea. Hedwig Ulrike Rușdea în memoria etnologiei românești*, care a fost lansat în cadrul Conferinței Naționale a Asociației Etnografilor din România, desfășurată la Sibiu, în zilele de 27-29 septembrie 2012.

Adevărat tratat istorico-etnografic, tipărit într-o ținută grafică ireproșabilă, volumul, apărut postum, cuprinde lucrările științifice elaborate de Hedwig Ulrike Rușdea (una dintre marile Doamne ale muzeografiei etnografice românești) de-a lungul anilor de activitate, unele publicate, altele păstrate în arhiva

Complexului Național Muzeal ASTRA. Marea majoritate a celor publicate constituie studiile consacrate morilor de vânt din Dobrogea, studii întemeiate pe cercetări de teren temeinice, riguros științifice și pe o vastă bibliografie de specialitate, îndeosebi străină; altele se referă la morile cu ciutură (roată orizontală) din nordul Olteniei, ori fântânile dobrogene cu vârtej. Un studiu aparte analizează procesele de dezintegrare a instalațiilor de industrie țărănească din satul mehedințean Podeni. Din cele păstrate în manuscris, văd lumina tiparului, în acest volum, alte studii cu privire la morile de vânt dobrogene, care au condus la sinteza *Morile de vânt din Dobrogea în Muzeul Tehnicii Populare*, însoțită de un catalog de o înaltă ținută științifică, pe care Hedwig Rușdea o pregătise încă înainte de pensionare. Sinteza a rămas însă, din varii motive, nepublicată. Cu toate acestea, după trei decenii de la elaborare, își păstrează pe de-a întregul actualitatea, iar valoarea sa științifică intrinsecă a sporit, devenind o lucrare de referință fundamentală cu privire la fenomenul mulinologiei eoliene pe teritoriul României, utilă tuturor cercetătorilor etnologi. Alături de acestea sunt puse în circuitul științific contribuții de muzeografie precum planul tematic pentru organizarea Muzeului etnografic în aer liber din Dumbrava Sibiului elaborat la începutul anilor '60 ai secolului al XX-lea sub îndrumarea directă a dr. Cornel Irimie, sau cele care împărtășesc experiența acestei inegalabile cercetătoare cu privire la metodologia reconstituirii unor monumente de tehnică populară.

Arhitectul Paul Niedermaier publică în acest volum omagial un amplu și extrem de documentat studiu despre reconstituirea morii de vânt de la Beștepe, o experiență inedită rămasă unică în istoria lucrărilor specifice unui muzeu în aer liber.

O altă parte a volumului este dedicată personalității complexe și complete a Doamnei Hedwig Rușdea, care a trudit două decenii în a doua jumătate a veacului trecut pentru cercetarea vestigiilor culturii populare în multe zone etnografice ale țării, fără a-și drămui energia, pasiunea și capacitatea creatoare puse în slujba scopului nobil al salvării și conservării unui patrimoniu de civilizație populară unic pe

continentul european. Aportul său la construirea Muzeului etnografic din Dumbrava Sibiului încă n-a fost egalat de vreunul din muzeografii care au trudit aici: 4 gospodării ateliere, 10 mori (de vânt și hidraulice), 3 crame viticole, 10 teascuri de stors struguri, 2 poduri plutitoare, 1 povarnă de țuică, 1 uleiniță, 1 fântână dobrogeană cu vârtej.

Monumentele transferate și restaurate (chiar reconstituite - cazul morii de vânt Beștepe) sub coordonarea sa sunt azi componente emblematice ale muzeului sibian, fiind totodată dovada elocventă și incontestabilă a muncii neprecupețite a acestei cercetătoare de excepție, perseverentă și tenace, caracterizată de cultul lucrului bine făcut și de un înalt profesionalism, calități recunoscute cu prisosință de foști colegi sau de alte persoane. „Nepoata poetului și etnologului Friedrich Wilhelm Schuster” (cum ne spune Konrad Klein), a fost mulinolog de talie europeană, un „muzeograf cu vocație” (Horst Klusch), „una dintre cele mai distinse specialiste din muzeul Brukenthal” (Olimpia Tudoran), „posesoare a unei educații ireproșabile și a unei culturi solide” (Marcela Tatu), „spirit independent cu mare putere de a-și susține părerile, într-un cuvânt un model de coleg și om” (Valeriu Deleanu). La fel de elogios îi este evocată personalitatea de către Ion Augustin Goia, Ilie Moise, Constantin Popa, Mihai Sofronie, Irmgard Sedler, Maria Brândan.

Prefațat de Georgeta Stoica, reputată cercetătoare a etnografiei naționale, care o consideră pe Hedwig Rușdea o personalitate remarcabilă a muzeografiei românești, cu o *Notă asupra ediției* semnată de Valeriu Deleanu și Delia Voina, ilustrat cu 15 desene, 62 fotografii alb-negru și 15 planșe color, volumul este un omagiu adus contribuției doamnei Rușdea la ceea ce este azi Muzeul din Dumbrava Sibiului.

Moștenirea culturală și științifică de certă valoare lăsată de Hedwig Rușdea urbei de pe Cibin, dar și științei etnologice românești deopotrivă, o situează printre cei mai de seamă cercetători români în domeniu.

Editura „ASTRA Museum” merită felicitări pentru această realizare științifică, veritabil act de *restitutio* prin care pune la dispoziția specialiștilor etnologi o carte ce le va fi un instrument indispensabil în activitatea lor.

Constantin POPA